

# **Dendrokronologisk undersøgelse af beboelseshus fra Hummerås, Rasvåg, Vest-Agder, Norge**

af  
Orla Hylleberg Eriksen



## NORGE

**ID Hidra 26B i Hidra-projektet**

Gnr/Bnr.: 26/253 Hummerås

Flekkefjord kommune 1004

Undersøgelse af beboelseshus

Koordinater: (WGS84) 58.21223°N/6.58146°E

Formål: Datering og opbygning af grundkurve.

Indsendt af Fylkeskonservatoren i Vest-Agder.

Indsamling af prøver: Helge Paulsen, Christoffer Christensen, Claudia Baittinger og Inger Vågen.

Laboratorieundersøgelse: Johannes Edvardsson.

Rapport udarbejdet: November 2016.

NNU j.nr. A9210

**Publicering:**

Med mindre andet er aftalt kan resultatet frit anvendes med henvisning til NNU rapport 89, 2016 af Orla Hylleberg Eriksen. Kontakt evt. laboratoriet for hjælp og yderligere oplysninger ([dendro@natmus.dk](mailto:dendro@natmus.dk)). Rapporten kan downloades fra hjemmesiden [www.nnu.dk](http://www.nnu.dk), (eller mirror-site nnuweb.dk) under Dendrokronologi, Rapporter.

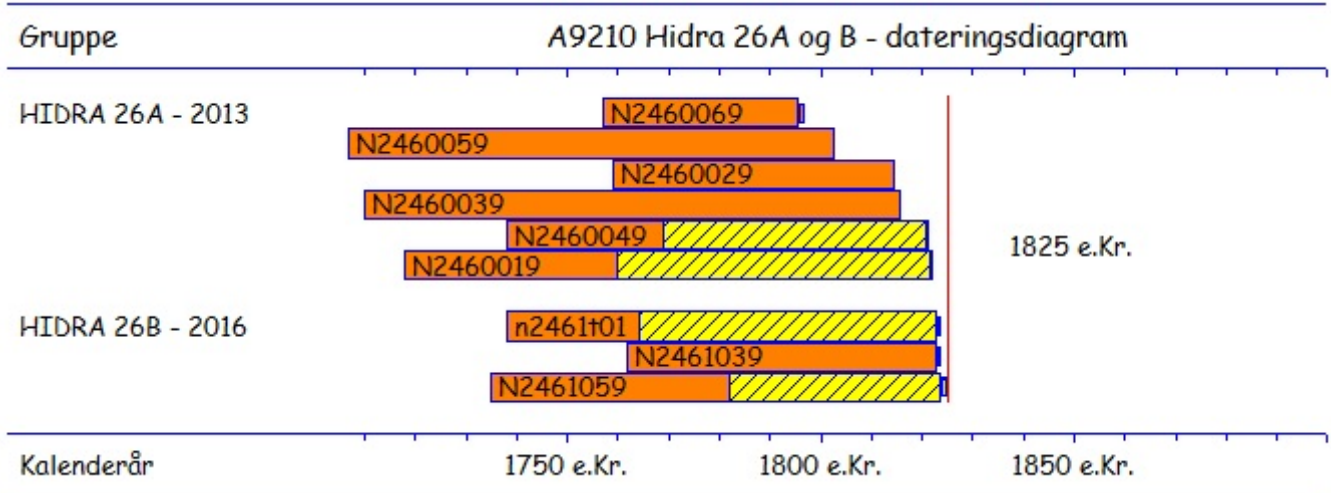
Der henvises til en tidligere undersøgelse publiceret i NNU rapport 32, 2013, udført af Charlotte Kure Brandstrup. Målingerne fra NNU rapport 32, 2013 vil indgå i nærværende rapport.

**Beboelseshus**

Fem prøver af fyr (*Pinus sylvestris*) er undersøgt. Fire prøver er dateret. Der er splintved bevaret på tre af prøverne og formentlig også fuld splint på nogle af prøverne. En sjette prøve blev kasseret ved udtagningen. Se feltrapport. To af prøverne (N2461029 og N2461049) er udtaget fra den samme bjælke, men har to forskellige numre i feltrapporten. Disse er sammenregnet til en trækurve (N2461T01), som bruges i det videre forløb. På én af prøverne (N2461039) er der ikke konstateret splintved, men splintved kan være vanskelig at identificere på fyrretræ. Undersøgeren har noteret, at der formentlig er Waldkante på N2461049 (N2461T01). Prøverne er udtaget som boreprøve (N2461029) og "firkanter" fra bræddeende (resten af prøvene).

Yngste fuldstændig bevarede årring på N2460059 er dannet i 1824, som formentlig er tæt på Waldkante.

Tolkning: Prøverne stammer fra træer, som er fældet i tidsrummet 1824-1825 e.Kr. Denne datering kan også gælde for de tidligere undersøgte prøver i 2013 (Hidra 26A).



Kurverne fra de daterede prøver er sammenregnet til en middelkurve (N246M003) på 118 år, som dækker perioden 1707-1824 e.Kr.

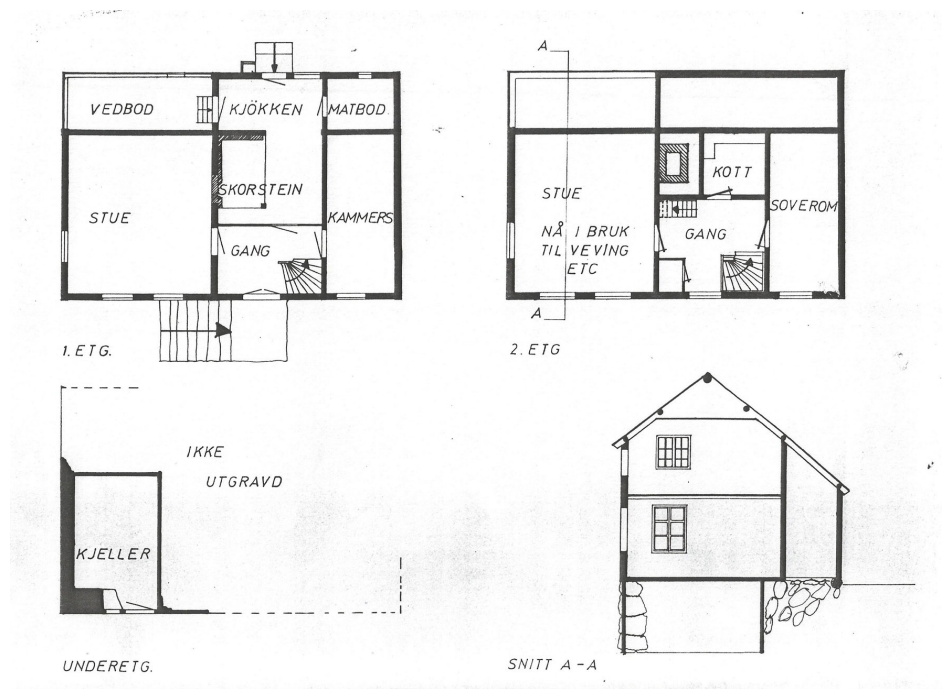
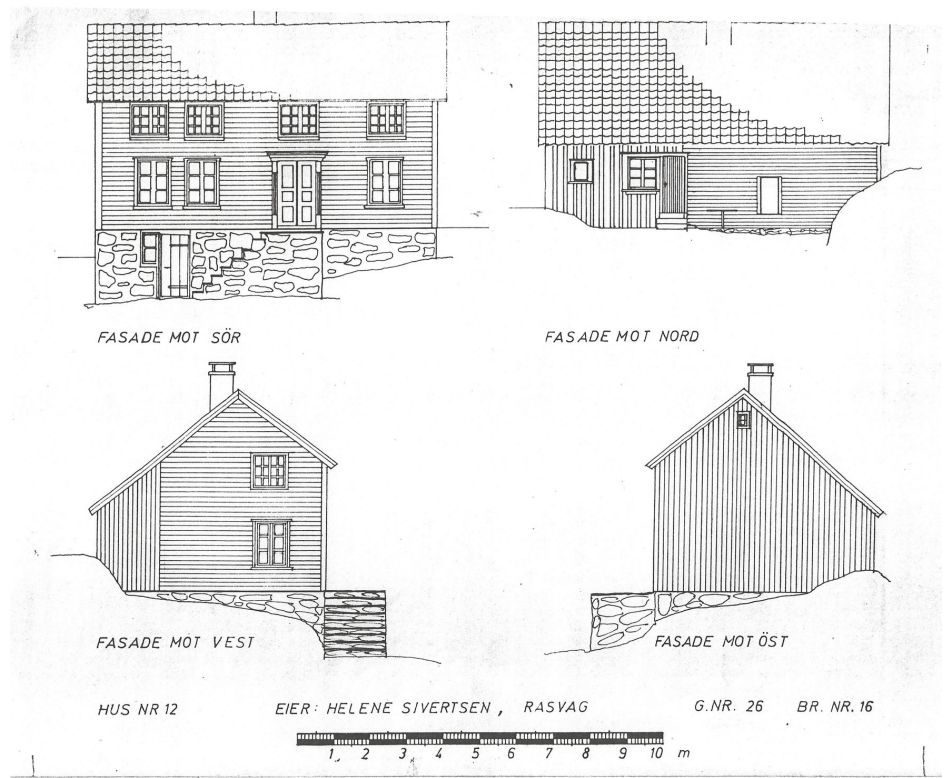
A9210 'Hidra 26A+B' - synkroniseringer med referencekurver	
	N246M003
Skippergade 111, N235M001	7.33
Norge, supersyd	6.11
Vest-Agder med Aaseral, VA_2011_3	7.49
Vest-Agder minus Aaseral, Vest-Agder 2	7.72

For *t*-værdier se Baillie & Pilcher, 1973.  
 Splintstatistik for fyrretræ: 40-80 år.

A9210 'Hidra 26A og B' - Katalog								
Unders nr.	Beskrivelse	År	Marv	Splint	Slutring	Synkron position	Fældning	Bem.
	<b>2013 målinger</b>							
N2460019	3. stokk over gulv	105		62 år	S1	1718-1822	ca. 1823	
N2460029	4. stokk over gulv	57		nej	H1	1759-1815	efter 1816	
N2460039	5. stokk over gulv	107		nej	H1	1710-1816	efter 1817	
N2460049	7. stokk over gulv	84		52 år	S1	1738-1821	ca. 1822	
N2460059	10. stokk over gulv	97		nej	H1	1707-1803	efter 1804	
N2460069	11. stokk over gulv	40		nej	H1	1757-1796	efter 1797	
	<b>2016 målinger</b>							
N2461029	12. stokk over gulv	47		nej	H40	1740-1786	se N2461T01	bp.
N2461039	11. stokk over gulv	62	ja	nej	H1	1762-1823	ca. 1824	firk.
N2461049	12. stokk over gulv	86	ja	59 år	S1 B?	1738-1823	se N2461T01	firk.
N2461059	3. stokk over gulv	90	?	42 år	S1	1735-1824	ca. 1825	firk.
N2461069	4. stokk over gulv	102		83 år	S1		ikke dateret	firk.
N2461T01	29+49 samme træ	86	ja	59 år	S1 B?	1738-1823	ca. 1824	firk.

Tegnforklaring: B - bark. W - waldkante (barkring). vf - vinterfældning. sf - sommerfældning. Hx - Heartwood (kerneved) x = antal. Sx - Sapwood (splintved) x = antal. Hx og Sx angiver årringe, som ikke er inkluderet i rubrikkerne År og Splint. H/S angiver Heartwood/Sapwood grænse. bp = boreprøve. firk = udtaget som firkant.







# FELTRAPPORT

## BYGNINGSVERN FYLKESKONSERVATOREN I VEST-AGDER

Dendrokronologisk objekt:	'Hydra 26B', våningshus
Fylke:	Vest-Agder
Kommune nr.:	Flekkefjord 1004
Gnr/Bnr:	26/253 Hummerås
Koordinater:	
Prøvene tatt av:	HP+CC+CB+IV
Dato for prøver:	16-10-2013

Prøvenr.	Sted	Rom	Bark	Yte	Bearb.		
1	Norvegg i sval	Køkken/sval		+	+	11. stokk over gulv. Boreprøve – kasseret, små stykker.	
2				?	+	12. stokk over gulv. Boreprøve, små stykker.	
3					+	+	11. stokk over gulv. Firkant
4					+	+	12. stokk over gulv. Firkant
5	På loftet, Til høyre for vinduet	Gavl mod øst		+	+	3. stokk over gulv. Firkant	
6				+	+	4. stokk over gulv. Firkant	

### KOMMENTARER:

Alle prøver furu. Prøver taget invendig i våningshuset.